

4. Свободно време и забавления

Volný čas a zábava

4.1. Общи понятия Обесне pojmy

билет *m.* vstupenka: ~ за представление, за музей vstupenka na představení, do muzea; **предварителна продажба на ~и** předprodej vstupenek

визита *ж.* návštěva

въртележка *ж.* kolotoč

галерия *ж.* galerie: **Национална** ~ Národní galerie

забавление *s.* zábava

запаянко *m.* fanoušek: **спортен** ~ sportovní fanoušek; ~ **съм, проявявам се като** ~ fandím

играя (си), -еш (си) *nedok.* hrát, hraji (si): ~ **си с/на кукли** hrát si s panenkami; ~ **на/с топка** hrát si s míčem; ~ **на криеница** hrát si na schovávanou; ~ **карти** hrát karty; ~ **шах**, hrát šachy; ~ **билярд** hrát kulečnick; ~ **тенис, футбол, хандбал, хокей** hrát tenis, kopanou, házenou, hokej

изкуство *s.* umění: **паметници на ~то** umělecké památky; **изобразително** ~ výtvarné umění; **кино** ~ filmové umění; **театрално** ~ divadelní umění; **приложно** ~ užité umění; **народно** ~ lidové umění; **Академия за изящни ~а** Akademie muzických umění

изложба *ж.* výstava: **организирам** ~ **на картини** uspořádat výstavu obrazů

изложбен, -ена *adj.* výstavní: ~**ена зала**, ~ **салон** výstavní síň

изложение *s.* výstava: **Световно** ~ Světová výstava

клуб *m.* klub

култура *ж.* kultura: **материална** ~ hmotná, materiální kultura; **духовна** ~ duchovní kultura; **народна** ~ lidová kultura

музей *s.* muzeum: **етнографски, технически, градски** ~ národopisné, technické, městské muzeum; **Национален** ~ Národní muzeum

отдых *m.* oddech

отдъ́хам, -аш *nedok.* oddychovat

па́рти *s.* party: организи́рам ~ organizovat party

победи́тел *m.* vítěz: ~ в борба́, в турни́р vítěz zápasu, turnaje

посе́тя, -иш *dok.* navštívit

посеще́ние *s.* návštěva

почи́вам си, -аш си *nedok.* odpočívat, relaxovat

почи́вка *ž.* oddech

прека́рвам, -аш *nedok.* trávit: ~ свободното си време́ trávit volný čas

привър́женик *m.* fanoušek: запáлен/стра́стен ~ на Спáрта zuřivý fanoušek Sparty

релакси́рам, -аш *nedok.* relaxovat

рису́вам, -аш *nedok.* malovat

ръкопла́скам, -аш *nedok.* tleskat

сви́ря, -иш *nedok.* hrát: ~ на пиáно, на цигу́лка, на музика́лен инструме́нт hrát na klavír, na housle, na hudební nástroj; ~ по но́ти hrát z not; ~ по па́мет hrát nazpaměť

свободи́ен, -дна *adj.* volný: ~но време́ volný čas

снíмам се, -аш се *nedok.* dát se fotit

снíмам, -аш *nedok.* fotit

снíмка *ž.* fotografie: че́рно-бя́ла, цвéтна ~ černobílá, barevná fotografie; люби́телска ~ amatéřská fotografie

съби́тие *s.* událost

танц *m.* tanec: салóнен ~ společenský tanec; класи́чески ~ klasický tanec; наро́ден ~ lidový tanec; покáня на ~ požádat o tanec

танцу́вам, -аш *nedok.* tancovat

фен *m.* fanoušek

фотографи́рам, -аш *nedok.* fotit

фотогра́фия *ž.* fotografie

художествен, -ена *adj.* umělecký: ~но произведе́ние umělecké dílo; ~на сто́йност umělecká hodnota; ~на фотогра́фия umělecká fotografie

4.2. Спорт Sport

аеробика *ж.* aerobik

алпинизъм *м.* horolezectví

алпинист *м.* horolezec

атлет *м.* atlét

атлетика *ж.* atletika

бадминтон *м.* badminton

баскетбол *м.* basketbal

багът *м.* trampolína

биатлон *м.* biatlon

боен, -йна *adj.* bojový: ~**йно изкуство** bojové umění

бокс *м.* бокс

борба *ж.* zápas

боулинг *м.* bowling

бронз *м.* bronz

бягам *nedok.* běhat

бягане *s.* běh: ~ **с препятствия** překážkový běh; **щафетно** ~ štafetový běh; **състезание по ~ на къси (средни, дълги) разстояния** závod v běhu na krátké (střední, dlouhé) vzdálenosti; **ски**~ běh na lyžích

волейбол *м.* volejbal: **пляжен** ~ plážový volejbal

врата *ж.* bránka

вратар *м.* brankář

гимнастика *ж.* gymnastika: **спортна** ~ sportovní gymnastika; **художествена** ~ moderní gymnastika; **лечебна, изправителна** ~ nápravná gymnastika

гол *м.* gól: **вкарам** ~ dát gól

гольф *м.* golf

екип *м.* dres: **национален** ~ , ~ **на националния отбор** reprezentační dres

играч *м.* hráč

играя, -еш *nedok.* hrát

колоѐздене *s.* cyklistika: ~ **на пѐста** dráhová cyklistika

кѐнни надбѐгвания *s. mn.* dostihy: ~ **с препѐтствия** dostihy s překážkami

кѐнни състезѐния *s. mn.* dostihy: **залагам на** ~ sázet na dostizích

крос *m.* přespolní běh

кѐнки *ž. mn.* brusle

кѐпане *s.* koupání

ли́ния *ž.* čára: **го́лли́ния** branková čára

мятане *s.* hod

отбо́р *m.* tým, družstvo: **национа́лен** ~ reprezentace

пѐста *ž.* dráha: ~ **за атлѐтика** atletická dráha, **боулинг** ~ bowlingová dráha; **ски** ~ sjezdovka

плу́вам, -аш *nedok.* plavat: ~ **бру́ст**, **грѐб**, **бѐтерфлай**, **кроул** plavat prsa, znak, motýlek, kraul; ~ **по течѐнието** plavat po proudu, s proudem; ~ **срещу́ течѐнието** plavat proti proudu

плу́ване *s.* plavání: **синхро́нно** ~ synchronizované plavání

побе́да *ž.* vítězství

победи́тел *m.* vítěz

полу́фина́л *m.* semifinále

си́нгъл (*в тѐниса*) *m.* dvojhra

ски *mn.* lyže: **ка́рам** ~, **пърза́лям се със** ~ jezdit na lyžích; **оти́вам на** ~, **замина́вам** (**на планина́**) **да ка́рам** ~ jet na lyže; **во́дни** ~ vodní lyže; ~-**ско́кове** skoky na lyžích

скок *m.* skok: ~ **на дължина́** skok do dálky; ~ **на височина́** skok do výšky; **ски́ ско́кове** ~ skok na lyžích

сноубо́рд *m.* snowboard: **ка́рам** ~ jezdím na snowboardu

спорт *m.* sport: **упражня́вам** ~ **като състеза́тел** dělat sport závodně; **аматьо́рски**, **професиона́лен** ~ amatérský, profesionální sport; **вакандио́нен** ~, ~ **в свобѐдното време** rekreační sport; **во́дни** ~**ове** vodní sporty; **зимни** ~**ове** zimní sporty; **спѐртове**, **спѐртуване в зала** sálové sporty

спѐртен, -тна *adj.* sportovní: ~ **репорте́р** sportovní reportér; ~ **екѐп**, ~**тно облекло́** sportovní oblečení; ~**тно постиже́ние** sportovní výkon; ~**тни състезѐния** sportovní soutěže; ~**тно орѐжие** sportovní zbraň; ~ **автомобѐл** sportovní auto

спортѝст *m.* sportovec

спортѝстка *ž.* sportovkyně

спортúвам, -аш *nedok.* sportovat

стрелба́ *ž.* střelba

съдия́ *m.* rozhodčí

състезание *s.* zápas

тѝнис *m.* tenis: ~ **на мѝса/пѝнг-пѝнг** stolní tenis; **ракѝта за** ~ tenisová raketa; **тѝнискорт** tenisový kurt, dvorec; **топка за** ~ tenisový míč; **тенистурнир; турнир по** ~ tenisový turnaj

тениси́ст *m.* tenista

трени́рам, -аш *nedok.* cvičit

фѝдербал *m.* badminton

фина́л *m.* finále

фина́лен *adj.* finálový

фѝтнес *m.* fitness

фѝтнесклуб *m.* fitnesscentrum/fitcentrum

фѝтнесцѝнтър *m.* fitnesscentrum/fitcentrum

фúтбол *m.* fotbal, kopaná: **играя** ~ hrát kopanou; **оти́вам на** ~ jít na kopanou

фúтболѝн, -лна *adj.* ~**лна срѝща/мач** fotbalový zápas; ~**лно игрище** fotbalové hřiště; ~**лна топка** fotbalový míč; ~ **клуб** fotbalový klub

футболи́ст *m.* fotbalista

хѝндбал *m.* házená

хвѝрлям, -яш *nedok.* házet

хвѝрляне *s.* hod: ~ **на дѝск** hod diskem, ~ **на чýк** hod kladivem, ~ **на кѝпие** hod oštěpem

хокеен, -ейна *adj.* hokejový: ~ **мач** hokejový zápas, ~**ейна висша лига** hokejová extraliga

хокей *m.* hokej: ~ **на лѝд** lední hokej; ~ **на трева́** pozemní hokej; **стик за** ~ hokejka; **кѝнки за** ~ hokejové brusle

шампио́н *m.* vítěz

шах/шахмѝт *m.* šachy

4.3. **О́тпу̀ска, почи́вка** Dovolená, odpočinek

аерога̀ра ž. letiště

ба̀ня ž. lázně: **гра̀дска** ~ městské lázně; **общест̀вена** ~ veřejné lázně; **лечѐбни** ~и léčebné lázně

биле́т *m.* jízdenka: ~ с **намале́ние 50%** poloviční jízdenka; ~ за **оти́ване и връ̀щане** zpáteční jízdenka

вака̀нция ž. prázdniny: **ля̀тна, годи́шна** ~ hlavní, letní prázdniny; **сро́чна** ~ pololetní; **въ̀в** ~ **съ̀м, има̀м** ~ být na prázdninách, mít prázdniny; **зами́на ня̀къде за през** ~**та, за да прека̀рам** ~**та** jet někam na prázdniny

ви́ла ž. chata

га́йд *m.* turistický průvodce

дви́жа се с превоз̀но срѐдство, -жиш се *nedok.* jezdit

екску̀рзия ž. výlet

екску̀рзово̀д *m.* průvodce

забележи́телност ž. památka: **посеще́ние на** ~и návštěva památek

за̀мък *m.* hrad

излет *m.* výlet

ка̀рта ž. mapa: **туристи́ческа** ~ turistická mapa

крѐпост ž. hrad

крѐпостен, -тна *adj.* hradní: ~**тна ку̀ла** hradní věž; ~**тна стра́жа** hradní stráž

лагеру̀вам, -аш *nedok.* tábořit: ~ **под открито̀ небѐ** pod širým nebem

лети́ще *s.* letiště: **ка̀цна, призе́мь се на** ~**то** přistát na letišti

настаня́ се, -иш се (в хоте́л, на кварта́ра) *dok.* ubytovat se

настаня̀ване *s.* ubytování

о̀тдых *m.* odpočinek

о̀тпуск(а) *m.* (ž.) dovolená: **плате́н(а)** ~ placená dovolená; **неплате́н(а)** ~ neplacená dovolená; ~ **по ма́йчинство** mateřská dovolená; **има̀м** ~, **в** ~ **съ̀м** mít dovolenou; **изпо̀лзвам ця̀лата (си)** ~, **взе́ма си ця̀лата** ~ vybrat si celou dovolenou; **в** ~ **съ̀м** mám dovolenou; **замина̀вам в** ~ **на плани́на, на морѐ** jet na dovolenou na hory, k moři; **прека̀рам** ~**а(та) на морѐ** strávit dovolenou u moře

паметник *m.* památka: **исторически** ~ historická památka

парк *m.* park: **национален** ~ národní park; **увеселителен** ~ zábavný park

пека се -чеш се (на слънце) *nedok.* opalovat se

пеша *adv.* pěšky

пешеходен, -дна *adj.* pěší: ~**дна зона** pěší zóna

пешком *adv.* pěšky

почивка *ž.* odpočinek

пътеводител *m.* turistický průvodce

пътен, -тна *adj.* cestovní: ~**тни разходи/разноски** cestovní útraty, výdaje

пътешествам, -аш *nedok.* cestovat

пътнически, -ска *adj.* cestovní

пътувам, -аш *nedok.* 1. cestovat: ~ **по Европа, по целия свят** cestovat po Evropě, po celém světě; ~ **със самолет** cestovat letadlem; ~ **за/в чужбина** jezdit za hranice, do ciziny 2. jezdit: ~ **с кола (с автобус, с влак)** jezdit autem (autobusem, vlakem)

самолет *m.* letadlo: **транспортен** ~ dopravní letadlo; **безмоторен** ~ bezmotorové letadlo; **летя, пътувам със** ~ letět letadlem; **самолетът катастрофира, падна** letadlo se zřítilo

туризъм *m.* 1. cestovní ruch 2. turistika

туристически, -ска *adj.* 1. cestovní: ~**ско бюро/~ска агенция** cestovní kancelář; 2. turistický: ~**ска маркировка** turistické značky; ~**ска карта** turistická mapa; ~**ска хижа** turistická chata, noclehárna

хижа *ž.* chata

чужбина *ž.* cizina

яздя, -иш *nedok.* jezdit: ~ **кон** jezdit na koni

4.4. Телевизия Televize

водител *m.* (на телевизионно предаване и под.) moderátor

водя, -иш *nedok.* (телевизионно предаване и под.) moderovat

журналист *m.* novinář

излъчване *s.* přenos

модератор *m.* moderátor

предаване *s.* přenos: **пряко** ~ přímý přenos

сериал *m.* seriál

телевизионен, -нна *adj.* televizní: ~ **екран** televizní obrazovka; ~ **приемник, телевизор** televizní přijímač; ~**нна антена** televizní anténa; ~**нно предаване** televizní přenos, vysílání; **подвижна ~нна станция** televizní přenosový vůz; ~**нно предаване, ~нна програма** televizní pořad; ~**нна постановка** televizní inscenace
телевизия *ž.* televize: **гледам** ~ dívat se na televizi; **участвам в предаването** ~та vystupovat v televizi

4.5. Хоби Коніčky

колекционерство *s.* sběratelství

колекциониране *s.* sběratelství: ~ **на пощенски марки** sběratelství poštovních známek

любител *m.* ochotník

мания *ž.* mánie: **колекционерска** ~ sběratelská mánie

самодеец *m.* ochotník

хоби *s.* koníček, hobby

4.6. Туризм Turistika

алпинизъм *m.* horolezectví

алпинист *m.* horolezec

багаж *m.* zavazadlo; **ръчен** ~ příruční zavazadlo

виза *ž.* vízum

граница *ž.* hranice: **минаване на** ~ přechod přes hranici

екскурзия *ž.* zájezd: **познавателна** ~ poznávací zájezd

забележителност *ž.* památka: **разглеждам ~и** prohlížet si památky

карта *ž.* mapa: **автомобилна** ~ automapa

куфар *m.* kufr

кѐмпинг *m.* kemp

митница *ж.* celnice

митничар *m.* celník

митнически, -ска, *adj.* celní: ~ **контрѐл** celní kontrola

мотѐл *m.* motel

настаня се, -иш се *dok.* (в хотел, на квартира) ubytovat se

настаняване *s.* ubytování: ~ **в хотѐл/на квартира** ubytování v hotelu/v podnájmu

пѐход *m.* túra

прѐход *m.* túra: **планински** ~ horská túra

екскурзовѐд *m.* průvodce, delegát

пѐтеводитѐл *m.* průvodce

раница *ж.* batoh

резервация rezervace: **направя** ~ udělat rezervaci; **анулирам** ~ stornovat rezervaci

резервирам, -аш *nedok.* rezervovat

стая *ж.* pokoj: **единична/двойна** ~ jednolůžkový/dvoulůžkový pokoj, ~ **с изглед към морѐто** pokoj s výhledem na moře

турист *m.* turista

хижа *ж.* chata: **планинска** ~ horská chata

хотѐл *m.* hotel

чанта *ж.* taška

чужбина *ж.* zahraničí: **отпѐтувам/отида в** ~ odjet do zahraničí; **екскурзия в** ~ zájezd do zahraničí

чуждестранен, -анна *adj.* zahraniční